

Pojištění odpovědnosti za škodu

Nárok na plnění poskytované Českou kanceláří pojistitelů z garančního fondu (§ 24 odst. 2 zákona č. [168/1999](#) Sb.) se promlčuje ve lhůtě tří let počínající běžet rok od pojistné události (§ 626 o. z.). Tato lhůta skončí nejpozději promlčením práva na náhradu škody nebo újmy (proti přímému škůdci), na kterou se pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel vztahuje. V případě nezjištěného vozidla, jehož provozovatel za újmu odpovídá, jestliže nezačala promlčecí lhůta proti přímému škůdci běžet, nemůže promlčecí lhůta nároku na pojistné plnění skončit dříve než za čtyři roky od vzniku újmy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 3484/2019-228 ze dne 28.5.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce: M. F., narozený XY|, bytem XY, zastoupený JUDr. J.P., advokátem se sídlem P., proti žalované: Česká kancelář pojistitelů, se sídlem P., zastoupená Mgr. R.T., advokátem se sídlem P., o náhradu újmy na zdraví, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 19 C 193/2016, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 58 Co 195/2019-180, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 58 Co 195/2019-180, se v části výroku I, jíž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně tak, že se zamítá žaloba o zaplacení 244.002 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 9. 1. 2019 do zaplacení, a ve výrociích II, III, IV, V a VI o náhradě nákladů řízení a o poplatkové povinnosti žalované, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 58 Co 195/2019-180, v části výroku I, kterou byl rozsudek soudu prvního stupně změněn ohledně úroku z prodlení z částky 95.976 Kč ve výši 8,05 % ročně od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016, a kterou byl tento rozsudek potvrzen, se odmítá.

Z odůvodnění:

Obvodní soud pro Prahu 4 rozsudkem ze dne 16. 1. 2019, č. j. 19 C 193/2016-142, ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 22. 2. 2019, č. j. 19 C 193/2016-150, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 339.978 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 95.976 Kč od 6. 5. 2016 do 8. 1. 2019 a z částky 339.978 Kč od 9. 1. 2019 do zaplacení, ohledně úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 95.976 Kč od 4. 5. 2016 do 5. 5. 2016 a z částky 244.002 Kč od 6. 5. 2016 do 8. 1. 2019 žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalobce utrpěl dne 11. 3. 2014 při jízdě na kole úraz (tržně zhmožděnou ránu v oblasti pravého obočí a vykloubení kloubu mezi lopatkou a klíční kostí pravé končetiny) poté, co byl oslněn dálkovými světly protijedoucího vozidla, přestal ovládat řízení a spadl. Vzhledem k tomu, že soud neshledal na straně žalobce ani částečné spoluzavinění, přiznal mu vůči žalované požadované plnění za újmu způsobenou provozem nezjištěného vozidla ve smyslu § 24 odst. 2 písm. a) zákona č. [168/1999](#) Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. [168/1999](#) Sb.“), v plném rozsahu, tj. na náhradě za bolestné 75.384 Kč, na náhradě za ztížení společenského uplatnění 208.818 Kč a na náhradě za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti 55.776 Kč; nedůvodným shledal jen zčásti požadavek na zaplacení úroku z prodlení.

K odvolání žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 6. 2019, č. j. 58 Co 195/2019-180, zčásti změnil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé tak, že žalobu o

zaplacení 244.002 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 9. 1. 2019 do zaplacení a o zaplacení úroku z prodlení ve výši 8,05 % z částky 95.976 Kč od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016 zamítl, jinak jej ohledně povinnosti žalované zaplatit žalobci 95.976 Kč s úrokem z prodlení z této částky od 1. 6. 2016 do zaplacení potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Ztotožnil se se skutkovými zjištěními obvodního soudu a částečně i s jeho právními závěry, odlišným způsobem však posoudil promlčení nároku na náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění v části uplatněné žalobcem až v rámci rozšíření žaloby dne 7. 1. 2019, a dále oprávněnost nároku na zaplacení příslušenství z částky 95.976 Kč za období od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016. Poukázal na právní úpravu obsaženou v ustanoveních § 626, § 629 odst. 1, § 635 odst. 2 a § 636 odst. 1, 3 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014 (dále jen „o. z.“), a uzavřel, že byť se zdravotní stav žalobce ustálil dne 16. 10. 2015 a uplatněný nárok by se tedy ve smyslu § 635 odst. 2 o. z. promlčel nejpozději dne 16. 10. 2018, došlo k jeho promlčení již uplynutím promlčecí lhůty pro uplatnění práva na pojistné plnění podle § 626 o. z., jejíž poslední den připadl na 11. 3. 2018. Byla-li proto žaloba ohledně částky 244.002 Kč s příslušenstvím rozšířena až dne 7. 1. 2019, nelze ji v tomto rozsahu vyhovět, neboť nárok žalobce se stal v důsledku promlčení v dané části nevymahatelným. Žalobcem namítaný rozpor s nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3367/13 a sp. zn. III. ÚS 1796/16 odvolací soud neshledal s odůvodněním, že jimi byla řešena zcela odlišná situace, tj. otázka mimořádného zvýšení odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění postupem podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. [440/2001](#) Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, účinné do 31. 12. 2013 (dále jen „vyhláška č. [440/2001](#) Sb.“).

Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce v plném rozsahu dovoláním. Má za to, že skutkový závěr odvolacího soudu vyjádřený v odstavci 12 napadeného rozhodnutí je v rozporu s ustanovením § 132 o. s. ř. Namítá, že krajský soud nerespektoval závěry vyjádřené v již zmíněných nálezech Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3367/13 a sp. zn. III. ÚS 1796/16 a že ve vztahu k nepřisouzené části nároku, již uplatnil rozšířením žaloby dne 7. 1. 2019, byl chybně stanoven počátek běhu promlčecí lhůty, v souvislosti s čímž poukazuje především na závěry obsažené v rozhodnutích Nejvyššího soudu R 38/75 a sp. zn. 1 Cz 29/1990. Je přesvědčen, že po něm nelze požadovat, aby jakožto laik znal výši svého nároku, a že jeho vědomost o vzniklé škodě měla být navázána až na okamžik podání znaleckého posudku zpracovaného za tímto účelem. Navrhl, aby dovolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení, popř. aby je změnil a žalobě v plném rozsahu vyhověl.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání předně poukázala na subjektivní nepřipustnost žalobcova dovolání v části, jíž je napadán potvrzující výrok napadeného rozhodnutí, na jeho objektivní nepřipustnost v části brojící proti nákladovým výrokům, potažmo na nedůvodnost, resp. nesmyslnost výhrad žalobce proti skutkovým zjištěním odvolacího soudu. Má za to, že dovolatel řádně nevymezil, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti podaného dovolání ve smyslu § 237 o. s. ř., což již samo o sobě představuje důvod pro jeho odmítnutí. Po věcné stránce pak souhlasí se závěrem odvolacího soudu, podle něhož jsou nároky na náhradu bolestného a za ztížení společenského uplatnění v části uplatněné u soudu předmětným rozšířením žaloby promlčeny. Navrhla, aby dovolací soud podané dovolání odmítl, popř. zamítl.

Nejvyšší soud posoudil dovolání, vzhledem k datu napadeného rozhodnutí, podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb.) – dále jen „o. s. ř.“, a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., a je v části brojící proti měnícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ohledně částky 244.002 Kč s příslušenstvím přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť odvolací soud se při řešení otázky počátku běhu promlčecí lhůty pro uplatnění nároku na plnění z garančního fondu podle § 24 odst. 2 zákona č. [168/1999](#) Sb. odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Napadené rozhodnutí pak závisí rovněž na řešení otázky předpokladů aplikace ustanovení § 635 odst. 2 o. z.,

kteřá dosud nebyla za daných skutkových okolností dovolacím soudem řešena. Dovolání je důvodné.

Dovolací soud v prvé řadě neshledal opodstatněnou námitku žalované vznesenou v rámci podaného vyjádření, podle níž se žalobci nepodařilo řádně vymezit, v čem v projednávané věci shledává splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Ačkoli lze souhlasit s tím, že text podaného dovolání působí do jisté míry chaoticky, lze z něho v zásadě bez větších obtíží dovodit jak vymezení dovolacího důvodu (nesouhlas s právním posouzením věci v otázce počátku běhu promlčecí lhůty), tak i v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti podaného dovolání [odklon od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (od rozhodnutí označeného jako R 38/75 či rozsudku sp. zn. 1 Cz 29/1990), potažmo Ústavního soudu (zejména od nálezů sp. zn. I. ÚS 3367/13 a sp. zn. III. ÚS 1796/16)]. Odmítl-li by za dané situace dovolací soud podané dovolání ryze z důvodu nedostatečného vymezení jeho obsahových náležitostí, jednalo by se o přístup formalistický, nezohledňující podstatu věci.

Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Podle § 609 věty první o. z. nebylo-li právo vykonáno v promlčecí lhůtě, promlčí se a dlužník není povinen plnit.

Podle § 619 odst. 1 o. z. jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé. Podle odst. 2 téhož ustanovení právo může být uplatněno poprvé, pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla.

Podle § 620 odst. 1 o. z. okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty u práva na náhradu škody zahrnují vědomost o škodě a osobě povinné k její náhradě. To platí obdobně i pro odčinění újmy.

Podle § 626 o. z. u práva na pojistné plnění počne promlčecí lhůta běžet za jeden rok od pojistné události. To platí i v případě, kdy poškozenému vzniklo přímé právo na pojistné plnění vůči pojistiteli, nebo v případě, kdy pojištěný uplatňuje vůči pojistiteli úhradu toho, co poškozenému poskytl při plnění povinnosti nahradit škodu nebo jinou újmu.

Podle § 629 odst. 1 o. z. promlčecí lhůta trvá tři roky. Podle odst. 2 tohoto ustanovení majetkové právo se promlčí nejpozději uplynutím deseti let ode dne, kdy dospělo, ledaže zákon zvláště stanoví jinou promlčecí lhůtu.

Podle § 635 odst. 2 o. z. právo na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti se promlčí nejpozději promlčením práva na náhradu škody nebo újmy, na kterou se pojištění vztahuje.

Plnění poskytované Českou kanceláří pojistitelů z garančního fondu ve smyslu § 24 odst. 2 zákona č. [168/1999](#) Sb., které je předmětem i stávajícího řízení, není plněním z titulu odpovědnosti za škodu, neuplatní se proto na něj primárně úprava občanského zákoníku o subjektivní promlčecí lhůtě u náhrady škody či jiné újmy (§ 619, § 620 o. z.), nýbrž úprava promlčení nároku na pojistné plnění podle § 626 o. z. (srov. např. závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1002/2012, publikovaného pod C 13868 v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck – dále jen „Soubor“, či usnesení téhož soudu ze dne 13. 7. 2016, sp. zn. 25 Cdo 1119/2016, Soubor C 16089, které se sice vztahují k právní úpravě účinné do 31. 12. 2013, jsou však nadále obecně použitelné i za účinnosti nového občanského zákoníku, neboť v tomto ohledu nedošlo ke změně právní úpravy povahy tohoto nároku).

Počátek tříleté promlčecí lhůty stanoví u práva na pojistné plnění ustanovení § 626 o. z. k okamžiku uplynutí jednoho roku od pojistné události. Jedná se o objektivní promlčecí lhůtu, jež začíná běžet bez ohledu na vědomost oprávněné osoby o újmě a o škůdci. Její konec pak nastává u práva na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti nejpozději promlčením práva na náhradu škody nebo újmy, na kterou se pojištění vztahuje (uplynutím subjektivní či objektivní promlčecí lhůty k uplatnění takového práva – § 635 odst. 2 o. z.), vyloučeno však není ani její dřívější uplynutí přímo podle § 626 o. z., a to především s ohledem na odlišně stanovený počátek dané lhůty oproti subjektivní promlčecí lhůtě pro uplatnění práva na náhradu škody (v podrobnostech srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1976/2019).

Výklad pojmu pojistná událost, jenž je z hlediska řádné aplikace § 626 o. z. určující, je v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu ustálen (vztahuje se sice opět k právní úpravě účinné do 31. 12. 2013, avšak je rovněž nadále použitelný, neboť v tomto směru úprava pojištění odpovědnosti z provozu vozidel nedoznala přijetím nového občanského zákoníku změn) na závěru, že není-li ve smlouvě o pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla pojistná událost sjednána (určena) jinak než použitím obecné zákonné dikce (jak je tomu i v nyní projednávané věci, kdy byla újma žalobci způsobena provozem nezjištěného vozidla, u něhož nelze podmínky konkrétní pojistné smlouvy zjistit; pojem pojistné události je přitom obecně definován ustanovením § 2758 odst. 1 o. z. jako „nahodilá událost krytá pojištěním“), pak platí, že pojem pojistné události zahrnuje nejen protiprávní úkon či právně kvalifikovanou událost, které vedly ke vzniku škody (typicky dopravní nehodu), ale i vznik škody samotné (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 346/2013, Soubor C 14695, či ze dne 24. 9. 2015, sp. zn. 25 Cdo 1463/2014, Soubor C 15127). Újma na zdraví spočívající ve ztížení společenského uplatnění vzniká až v době, kdy se zdravotní stav poškozeného ustálí natolik, aby bylo zřejmé, jak se nepříznivé následky projeví v jeho dalším životě, resp. jak výraznou a trvalou budou znamenat změnu jeho společenského, kulturního a rodinného uplatnění oproti stavu, jaký byl před úrazem (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2003, sp. zn. 21 Cdo 642/2003, Soubor C 2048, nebo ze dne 7. 7. 2011, sp. zn. 21 Cdo 752/2010, publikovaný pod č. 153/2011 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „Sbírka“). Vznik bolesti, jež má být odškodněna, pak předpokládá, že konkrétní bolest dosáhla určité fáze či intenzity, kterou lze již odškodnit, tedy vznik bolesti se váže k okamžiku, kdy se bolest stala odškodnitelnou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2005, sp. zn. 25 Cdo 333/2005, Soubor C 4268).

Odvolací soud ve stávajícím řízení sice správně aplikoval ustanovení § 626 o. z., při posuzování otázky promlčení nároku uplatněného rozšířením žaloby (počátku běhu promlčecí lhůty) se však pojmem pojistné události ve shora předestřeném významu blíže nezabýval a pouze jej bez dalšího ztotožnil s dopravní nehodou dne 11. 3. 2014, čímž dospěl k závěru o promlčení žalobcových práv k datu 11. 3. 2018. Tím se odchyloval od shora nastíněných východisek ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a jeho právní posouzení tudíž nelze v daném ohledu považovat za správné.

Bezchybné ovšem nejsou ani další úvahy odvolacího soudu, týkající se možné limitace běhu promlčecí lhůty podle § 626 o. z. v návaznosti na ustanovení § 635 odst. 2 o. z., podle něhož se právo na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti promlčí nejpozději promlčením práva na náhradu újmy, na kterou se pojištění vztahuje. Odvolací soud v odůvodnění napadeného rozsudku vyslovil, že k promlčení uplatněných nároků by došlo právě s ohledem na § 635 odst. 2 o. z. nejpozději dne 16. 10. 2018, kdy měla uplynout subjektivní promlčecí lhůta pro uplatnění práva žalobce na náhradu újmy na zdraví, běžící od data ustálení jeho zdravotního stavu (16. 10. 2015). V tomto směru však zcela přehlídá, že nezbytným předpokladem pro zahájení běhu subjektivní promlčecí lhůty je u práva na náhradu škody či jiné újmy vedle vědomosti poškozeného o škodě jako takové rovněž znalost osoby povinné k její náhradě (§ 620 odst. 1 o. z.). Byla-li podle skutkových zjištění nalézacích soudů újma způsobena provozem nezjištěného vozidla, tedy škůdcem, jehož identita není dosud žalobci známa, nemohlo logicky prozatím dojít ani k zahájení běhu subjektivní promlčecí lhůty ohledně práva na její

náhradu, natož k jejímu uplynutí; limitace obsažená v ustanovení § 635 odst. 2 o. z. se tudíž ve vztahu k nárokům uplatněným ve stávajícím řízení neuplatní a posouzení odvolacího soudu je nutno i v tomto směru označit za chybné.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že právní názor, z něhož vycházel odvolací soud při posouzení otázky promlčení uplatněných nároků, je hned v několika ohledech nesprávný. Nárok na plnění poskytované Českou kanceláří pojistitelů z garančního fondu (§ 24 odst. 2 zákona č. [168/1999](#) Sb.) se promlčuje ve lhůtě tří let počínající běžet rok od pojistné události (§ 626 o. z.). Tato lhůta skončí nejpozději promlčením práva na náhradu škody nebo újmy (proti přímému škůdci), na kterou se pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel vztahuje. V případě nezjištěného vozidla, jehož provozovatel za újmu odpovídá, jestliže nezačala promlčecí lhůta proti přímému škůdci běžet, nemůže promlčecí lhůta nároku na pojistné plnění skončit dříve než za čtyři roky od vzniku újmy. Nejvyšší soud proto napadený rozsudek v části výroku, již byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé tak, že se žaloba ohledně částky 244.002 Kč s příslušenstvím zamítá, a dále v závislých výrocích o náhradě nákladů řízení, zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný (§ 243g odst. 1 část první věty za středníkem o. s. ř.). V dalším řízení odvolací soud znovu posoudí otázku promlčení uplatněných nároků, přičemž v rámci výkladu pojmu pojistné události zejména důsledně vyhodnotí, kdy žalobci vznikla každá ze složek tvrzené újmy (sestavující v rozsahu uplatněném rozšířením žaloby z vytrpěných bolestí a ze ztížení společenského uplatnění) a na podkladě takto učiněných zjištění ve vztahu ke každé z nich znovu stanoví okamžik počátku běhu promlčecí lhůty ve smyslu § 626 o. z. V novém rozhodnutí o věci soud rozhodne nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 243g o. s. ř.).

Pouze pro úplnost dovolací soud uvádí, že byť je napadený rozsudek v posouzení otázky promlčení uplatněných nároků nesprávný, nelze pochybení spatřovat, jak se dovolatel mylně domnívá, v odchýlení se od závěrů nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3367/13 a sp. zn. III. ÚS 1796/16. V uvedených nálezech byla řešena zcela odlišná problematika, konkrétně otázka promlčení nároků poškozených osob na mimořádné zvýšení odškodnění za vytrpěné bolesti a za ztížení společenského uplatnění ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. [440/2001](#) Sb. Ústavní soud dovedl, že postup podle citovaného ustanovení ponechává plně na úvaze soudu, zda k příslušnému zvýšení s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti věci přistoupí či nikoli, a současně mu umožňuje překročit celkovou částku, jejíhož присouzení se poškozený v řízení domáhal, neboť se jedná o výjimku podle § 153 odst. 2 o. s. ř. Uzavřel, že byl-li nárok poškozeným řádně a včas uplatněn alespoň ve výši stanovené znaleckým posudkem, nelze ani ve vztahu k jeho mimořádnému zvýšení podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. [440/2001](#) Sb. dovést důvodnost vznesené námitky promlčení. Žalobce ve stávajícím řízení uplatnil vůči žalované právo na plnění z garančního fondu ve smyslu § 24 odst. 2 zákona č. [168/1999](#) Sb., přičemž nárok požadoval přiznat nejprve ve výši odvozené ze znaleckého posudku, jenž si nechal sám zpracovat, žalobní požadavek pak zvýšil dne 7. 1. 2019 v návaznosti na posudek soudem ustanoveného znalce MUDr. Vladimíra Kolaříka. V obou případech byly posudky zpracovány podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (§ 2959 o. z.), č. 63/2014 Sbírky, která je pomůckou soudů pro stanovení stupně obtíží poškozeného a procentně vyjádřeného vyřazení ze všech potenciálních sfér společenského života, od níž se odvozuje úvaha soudu o spravedlivé a přiměřené výši náhrady (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017, č. 39/2018 Sbírky, část trestní, podle níž je účelem takového znaleckého posudku vytvořit pro soud dostatečně podrobný, strukturovaný a pochopitelný skutkový podklad, obsahující odborný lékařský závěr o míře vyřazení poškozeného z životních činností definovaných v Metodice tak, aby soud mohl učinit právní závěr o výši náhrady za nemajetkovou újmu). Již z těchto okolností je zřejmé,

že závěry citovaných nálezů Ústavního soudu nejsou ve stávajícím řízení aplikovatelné, a to jednak proto, že jeho předmětem není nárok žalobce na mimořádné zvýšení odškodnění ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. [440/2001](#) Sb. (věc se posuzuje podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014), nýbrž nárok, k jehož vyčíslení je používán odlišný mechanismus, především však – jak správně uvedl již odvolací soud – proto, že žalobce rozšířením své žaloby sledoval toliko přiznání odlišně znalecky ohodnocené náhrady specifikované již původní žalobou, nikoli úvahou soudu.

Napadl-li žalobce rozsudek odvolacího soudu rovněž v části výroku, již odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že zamítl žalobu ohledně zákonného úroku z prodlení z částky 95.976 Kč za období od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016, není dovolání v tomto rozsahu podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné.

Podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není dovolání podle § 237 o. s. ř. přípustné proti rozsudkům a usnesením vydaným v řízeních, jejichž předmětem bylo v době vydání rozhodnutí obsahujícího napadený výrok peněžité plnění nepřevyšující 50.000 Kč, včetně řízení o výkon rozhodnutí a exekučního řízení, ledaže jde o vztahy ze spotřebitelských smluv a o pracovněprávní vztahy; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

V řízení, jehož předmětem je částka skládající se z několika samostatných nároků, odvíjejících se od odlišného skutkového základu, má rozhodnutí o každém z nich charakter samostatného výroku a přípustnost dovolání je třeba zkoumat samostatně, bez ohledu na to, že tyto nároky byly uplatněny v jednom řízení a že o nich bylo rozhodnuto jedním výrokem (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 32 Odo 747/2002, Soubor C 2236, nebo ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3238/2013). Nejvyšší soud již v řadě svých rozhodnutí vyložil, že tyto judikatorní závěry jsou použitelné i po změně zákonné dikce § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. provedené s účinností od 30. 9. 2017 zákonem č. [296/2017](#) Sb. (srov. např. usnesení ze dne 28. 6. 2018, sp. zn. 25 Cdo 1791/2018, nebo ze dne 30. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 253/2019). Současně pak platí, že rozhodl-li soud o nároku obsahujícím dělitelné plnění tak, že žalobě vyhověl jen zčásti, je třeba dovodit, že rozsudkem soudu (jeho výrokem vykládaným spolu s odůvodněním) došlo k rozštěpení uplatněného práva na dvě práva se samostatným skutkovým základem (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. 30 Cdo 3261/2018).

Odvolací soud v projednávané věci změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že zamítl podanou žalobu co do částky 59.184 Kč s příslušenstvím na náhradě za bolestné, co do částky 184.818 Kč s příslušenstvím na náhradě za ztížení společenského uplatnění a dále co do zákonného úroku z prodlení z přiznaných částek 16.200 Kč na náhradě za bolestné, 24.000 Kč na náhradě za ztížení společenského uplatnění a 55.776 Kč na náhradě za ztrátu na výděлку za období od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016. Rozhodl tak zamítavým výrokem o celkem pěti nárocích se samostatným skutkovým základem, z nichž však pouze první dva uvedené převyšují zákonný limit 50.000 Kč, a mohou tak představovat způsobilý předmět odvolacího přezkumu. Ve zbylém rozsahu se pak, vzhledem k tomu, že v řízení nejde o vztah ze spotřebitelské smlouvy ani o pracovněprávní vztah, jedná o tzv. „bagatelní věc“ ve smyslu § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. (zde ve spojení s § 238 odst. 2 o. s. ř.), která již sama o sobě činí podané dovolání tzv. objektivně nepřipustným.

V části směřující proti potvrzujícímu výroku napadeného rozsudku ve věci samé je pak dovolání žalobce tzv. subjektivně nepřipustné, neboť žalobě bylo v uvedeném rozsahu plně vyhověno, a dovolateli proto nebyla způsobena žádná újma odstranitelná zrušením napadeného rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1363/96, uveřejněné v časopisu Soudní judikatura č. 3/1998, pod č. 28, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 1. 2. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2357/2000, Soubor C 154).

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud dovolání žalobce v části směřující proti měnícímu výroku

napadeného rozsudku ohledně zákonného úroku z prodlení z částky 95.976 Kč za období od 6. 5. 2016 do 31. 5. 2016, a dále v části směřující proti potvrzujícímu výroku tohoto rozsudku ve věci samé, podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)